

Ανακεφαλαιοποίηση... αναπτυξιακών προσδοκιών!

5 Νοεμβρίου 2015

Επισκόπηση

- Η ανακεφαλαιοποίηση των ελληνικών τραπεζών είναι μια συναλλαγή υψίστης σημασίας για την αποκατάσταση της εμπιστοσύνης. Και όχι μόνο στο τραπεζικό σύστημα, ώστε να αρθούν οι περιορισμοί στην κίνηση κεφαλαίων και να αρχίσουν οι καταθέτες να εμπιστεύονται και πάλι τις τράπεζες, αλλά στην οικονομία γενικότερα, με την ικανοποιητική εισροή επενδυτικών κεφαλαίων από τον ιδιωτικό τομέα. Οι τράπεζες καλούνται να βρουν κεφάλαια €14,4 δισ., εκ των οποίων €10 δισ. απαιτούνται με βάση ένα λίαν δυσμενές και μάλλον απίθανο σενάριο οικονομικών εξελίξεων (-6,8% μείωση του ΑΕΠ και -22,5% μείωση των τιμών στην αγορά ακινήτων μεταξύ 2015-2017), ώστε να θωρακιστεί το τραπεζικό σύστημα έναντι παντός ενδεχομένου. Οι περισσότερες τράπεζες θα προσπαθήσουν να καλύψουν τα €4,4 δισ. του βασικού σεναρίου συν τμήμα των €10 δισ. από ιδιώτες επενδυτές, με το υπόλοιπο να καλύπτεται από το ΤΧΣ (1/4 σε μετοχές και 3/4 σε υπό αίρεση μετατρέψιμες ομολογίες – Contingent Convertibles ή COCOs). Το σύνολο των €14,4 δισ. θεωρούνται βασικά κεφάλαια υψηλής διαβάθμισης (CET1) καθώς τα COCOs θα έχουν χαρακτηριστικά οιονεί μετοχών. Καθώς τα κεφάλαια στις τράπεζες επενδύονται στις καλές προοπτικές της οικονομίας μεσοπρόθεσμα, είναι απολύτως απαραίτητη η δέσμευση της ελληνικής πολιτείας για απαρέγκλιτη τήρηση του προγράμματος προσαρμογής, άνευ της οποίας δεν νοείται οικονομική σταθερότητα και ανάκαμψη. Στο πλαίσιο αυτό και δεδομένων των ασφυκτικών χρονικών προθεσμιών, επιβάλλεται άμεση ολοκλήρωση της πρώτης αξιολόγησης του προγράμματος, ώστε να ενθαρρυνθεί η συμμετοχή των ιδιωτών επενδυτών στην ανακεφαλαιοποίηση των τραπεζών και να μην τεθεί σε κίνδυνο το όλο εγχείρημα της ανακεφαλαιοποίησης.
- Η έκθεση «[Doing Business](#)» του 2016 της Παγκόσμιας Τράπεζας καταγράφει την μεταρρυθμιστική αδράνεια του τελευταίου έτους, καθώς η θέση της Ελλάδας παραμένει ουσιαστικά αμετάβλητη αν εξαιρεθεί το γεγονός ότι κάποιες χώρες με μεταρρυθμιστική δυναμική την προσπέρασαν στη συνολική κατάταξη. Η έκθεση αυτή αναδεικνύει περιοχές του επιχειρηματικού περιβάλλοντος με ιδιαίτερες αδυναμίες οι οποίες σχετίζονται άμεσα με τη διαχείριση των επιχειρήσεων που βρίσκονται σε ανάγκη αναδιάρθρωσης ή και εκκαθάρισης. Συνεπώς η ανάγνωση της έκθεσης είναι ιδιαίτερα επίκαιρη μετά την πρόσφατη αξιολόγηση των δανειακών χαρτοφυλακίων των ελληνικών τραπεζών (βλέπε σελ. 4).
- Ο ΣΕΒ, μέσω του [Παρατηρητηρίου Επιχειρηματικού Περιβάλλοντος](#), συμβάλλει συστηματικά τα τελευταία χρόνια στη διατύπωση συγκεκριμένων προτάσεων για την αντιμετώπιση των αδυναμιών του θεσμικού περιβάλλοντος της χώρας με επίπτωση στην επιχειρηματικότητα. Σήμερα, με την ημερίδα διαβούλευσης «[Ελλάδα Φιλική στις Επενδύσεις: Κρίσιμες Παρεμβάσεις στο Επιχειρηματικό Περιβάλλον](#)», ο ΣΕΒ προχωρά στην ανάδειξη μιας ακόμη δέσμης προβλημάτων στα πεδία του χωρικού σχεδιασμού και των επιχειρηματικών πάρκων, του συστήματος ελέγχων και εποπτείας της αγοράς καθώς και των δημόσιων προμηθειών. Μέσω της εδραιωμένης πλέον πρακτικής της διαβούλευσης μεταξύ στελεχών της δημόσιας διοίκησης και επιχειρήσεων, υπάρχουν βάσιμες ελπίδες να προκύψουν κοινά συμφωνημένες ρεαλιστικές προτάσεις πολιτικής (βλέπε σελ. 6).

Τομέας Μακροοικονομικής Ανάλυσης και Ευρωπαϊκής Πολιτικής

Μιχάλης Μασουράκης
Chief Economist
E: mmassourakis@sev.org.gr
T: +302115006104

Μιχάλης Μητσόπουλος
Senior Advisor
E: mmitsopoulos@sev.org.gr
T: +302115006157

Θανάσης Πρίντσιπας
Associate Advisor
E: printsipas@sev.org.gr
T: +302115006176

Οι απόψεις στην παρούσα έκθεση είναι των συγγραφέων και όχι απαραίτητα του ΣΕΒ. Ο ΣΕΒ δεν φέρει καμία ευθύνη για την ακρίβεια ή την πληρότητα των πληροφοριών που περιλαμβάνει η έκθεση.

Ο λογαριασμός της ολιγορίας

Ανακεφαλαιοποίηση ελληνικών τραπεζών – Δείκτης Κεφαλαιακής Επάρκειας (CET1*) και Υπέρηση Κεφαλαίων

(ECB, [Aggregate Report on the Comprehensive Assessment](#), Οκτ. 2015)

	Ιούνιος 2015	Μετά το AQR**	Μετά το βασικό σενάριο	Μετά το δυσμενές σενάριο
Τραπεζικό Σύστημα (CET1)	12,1%	7,9%	7,6%	0,1%
Alpha Bank	12,7%	9,6%	9,0%	2,1%
Eurobank	13,7%	8,6%	8,6%	1,3%
Εθνική Τράπεζα	11,6%	8,1%	6,8%	-0,1%
Τράπεζα Πειραιώς	10,8%	5,5%	5,2%	-2,4%
Επιθυμητή κεφαλαιακή επάρκεια		9,5%	9,5%	8,0%
Υπέρηση κεφαλαίων (σε € εκατ.)		3.358	4.391	14.401
Alpha Bank		0	263	2.743
Eurobank		339	339	2.122
Εθνική Τράπεζα		831	1.576	4.602
Τράπεζα Πειραιώς		2.188	2.213	4.933

* CET1 - Core Equity Tier 1: Βασικά κεφάλαια ως ποσοστό των σταθμισμένων στοιχείων ενεργητικού

** AQR - Asset Quality Review: Έλεγχος ποιότητας στοιχείων ενεργητικού των τραπεζών

Ανακεφαλαιοποίηση των ελληνικών τραπεζών...bis!

Ανακοινώθηκαν από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα τα αποτελέσματα της αξιολόγησης των τεσσάρων ελληνικών τραπεζών ως προς την κεφαλαιακή επάρκεια κάλυψης πιθανών απωλειών κεφαλαίου στο μέλλον. Διενεργήθηκε κατ'αρχάς ένας έλεγχος της ποιότητας των στοιχείων του ενεργητικού (AQR-Asset Quality Review) και διαπιστώθηκε η ανάγκη μείωσης της λογιστικής αξίας κατά €9.2 δισ. Αυτό οδήγησε στην πτώση του βασικού δείκτη κεφαλαιακής επάρκειας Core Equity Tier 1 (CET1) του συνόλου του τραπεζικού συστήματος από 12.1% τον Ιούνιο του 2015 πριν το AQR σε 7.9% μετά το AQR, με το επιθυμητό όριο να είναι 9.5%. Η διαφορά αυτή (9.5%-7.9%) δημιουργεί μια υστέρηση κεφαλαίων €3.4 δισ., που διογκώνεται σε €4.4 δισ. λαμβάνοντας υπόψη και το πώς θα εξελιχθεί η οικονομική κατάσταση μέχρι το τέλος του 2017 κάτω από ένα βασικό σενάριο, και σε €14.4 δισ. κάτω από ένα δυσμενές σενάριο, οικονομικών εξελίξεων, με το επιθυμητό όριο στο δυσμενές σενάριο, να ορίζεται σε 8% (Πίνακας πρώτης σελίδας).

Η προκύπτουσα με το AQR υστέρηση των απαιτούμενων προβλέψεων κατά €9.2 δισ., όπως αναλύεται ανά τράπεζα και δανειακή δραστηριότητα (Πίνακας 1), σχετίζεται σε μεγάλο βαθμό με την συγκεκριμένη σύνθεση του δανειακού χαρτοφυλακίου κάθε τραπεζής, αν και διαφορές στην εκτίμηση και τη διαχείριση των κινδύνων δεν μπορούν να αποκλειστούν. Αυτό που έχει ιδιαίτερη σημασία να αναφερθεί είναι ότι η αξιολόγηση πραγματοποιήθηκε ενδελεχώς και σε πολλαπλά επίπεδα (τόσο ανά δάνειο όσο και ανά κατηγορία δανείων) και είχε ως αποτέλεσμα να ταυτοποιηθούν συγκεκριμένες επιχειρήσεις που έχουν ή θα έπρεπε να έχουν παύσει να λειτουργούν ως μη βιώσιμες, τα δάνεια των οποίων είναι άμεσα απαιτητά, και για τα οποία οι προσαρμογές στις λογιστικές αξίες ανέρχονται σε €2.4 δισ. (Πίνακας 2).

Σε κάθε περίπτωση, η επίπτωση του βασικού σεναρίου στην κεφαλαιακή επάρκεια είναι σχετικώς μικρή (από 7.9% σε 7.6%). Η κατάσταση αλλάζει άρδην, όμως, στο δυσμενές σενάριο που η επίπτωση στην κεφαλαιακή επάρκεια είναι κατακλυσμιαία (από 7.6% σε 0.1%) και, βεβαίως, διογκώνει την κεφαλαιακή υστέρηση σε €14.4 δισ. από €4.4 δισ.. Οι μακροοικονομικές υποθέσεις που γίνονται στα δύο σενάρια εξηγούν την τεράστια διαφορά. Για παράδειγμα, η σωρευμένη πτώση του ΑΕΠ στην τριετία 2015-2017 είναι - 0.9 π.μ. στο βασικό και -6.9 π.μ. στο δυσμενές σενάριο. Ομοίως, η σωρευμένη πτώση στις τιμές των κατοικιών την ίδια περίοδο διαμορφώνεται σε - 13.5 π.μ. στο βασικό και σε -24.4 π.μ. στο δυσμενές σενάριο (Πίνακας 3). Εάν οι ελληνικές τράπεζες ανακεφαλαιοποιηθούν σύμφωνα με το αποτέλεσμα της δυσμενούς αξιολόγησης της ΕΚΤ, είναι σχεδόν βέβαιο ότι θα είναι υπερκεφαλαιοποιημένες και σε κάποιο σημείο θα χρειασθεί να επιστραφούν κεφάλαια στους μετόχους, καθώς δεν προβλέπεται να καταστραφεί η ελληνική οικονομία. Αυτό αυξάνει τις πιθανότητες καλύτερων αποδόσεων για τους μετόχους (ιδιώτες και κράτος) στο μέλλον.

Οι κεφαλαιακές ανάγκες των τραπεζών όσον αφορά στα €4.4 δισ. κατ'ελάχιστον αναμένεται να καλυφθούν από ιδιώτες επενδυτές, χωρίς να αποκλείεται υπερκάλυψη του ποσού αυτού. Ορισμένες τράπεζες θα επιχειρήσουν να καλύψουν όλο το ποσό που προκύπτει από το δυσμενές σενάριο. Τμήμα αυτών των αναγκών, θα καλυφθούν είτε από πωλήσεις στοιχείων ενεργητικού είτε μέσω προαιρετικών ή υποχρεωτικών δημόσιων προσφορών προς τους ομολογιούχους των τραπεζών για την ανταλλαγή των εταιρικών ομολόγων που κατέχουν με μετρητά ή μετοχές στο πλαίσιο της αύξησης μετοχικού κεφαλαίου. Οι συναλλαγές αυτές διαχείρισης παθητικού (liability management exercises), εκτιμάται ότι συνολικά μπορούν να συνεισφέρουν περί τα €1.5 έως €2 δισ. Στην περίπτωση αυτή, το Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (ΤΧΣ) θα καλύψει τις υπόλοιπες ανάγκες μέχρι του ποσού των €14.4 δισ. με το ποσό να κατανέμεται κατά 25% σε κοινές μετοχές και κατά 75% σε υπό αίρεση μετατρέψιμες ομολογίες (Contingent Convertibles – Cocos). Οι ομολογίες αυτές που θα εκδοθούν από τις τράπεζες και θα πληρώνουν ετήσιο κουπόνι με επιτόκιο, 8%, θα μετατρέπονται σε μετοχές εφόσον η κεφαλαιακή επάρκεια της τραπεζής υπολείπεται κάποιου ορίου. Αναμένεται ότι μετά την ανακεφαλαιοποίηση, η συμμετοχή του ΤΧΣ στο τραπεζικό σύστημα θα μειωθεί σημαντικά, αυξάνοντας την ελκυστικότητα των τραπεζικών μετοχών από τους ιδιώτες επενδυτές.

Πίνακας 1: Ανακεφαλαιοποίηση ελληνικών τραπεζών – Έλεγχος ποιότητας των συνολικών στοιχείων ενεργητικού (AQR) (ECB, Aggregate Report on the Comprehensive Assessment, Οκτ. 2015)

Alpha Bank	1.746	Μικρές επιχειρήσεις	271
Eurobank	1.906	Στεγαστικά	3.269
Εθνική Τράπεζα	2.337	Καταναλωτικά	200
Τράπεζα Πειραιώς	3.213	Επιχειρηματικά	5.330
		Λοιπά (παράγωγα κ.α.)	133
Πρόσθετες προβλέψεις	9.202	Πρόσθετες προβλέψεις	9.202

Πίνακας 2: Ανακεφαλαιοποίηση ελληνικών τραπεζών – Έλεγχος ποιότητας των συνολικών στοιχείων ενεργητικού (AQR) (ECB, Aggregate Report on the Comprehensive Assessment, Οκτ. 2015)

Εξατομικευμένη εξέταση πιστούχων	4.665
Αναλυτική εξέταση ανά δάνειο	2.717
Βιώσιμα δάνεια	362
Μη βιώσιμα δάνεια*	2.355
Εκτιμήσεις επί τη βάσει των ευρημάτων	1.949
Ανά κατηγορία εξέταση πιστούχων	4.404
Λοιπά (παράγωγα κ.α.)	133
Πρόσθετες προβλέψεις	9.202

* Επιχειρήσεις που έχουν παύσει ή θα έπρεπε να έχουν παύσει να λειτουργούν με τα δάνειά τους να καθίστανται άμεσα απαιτητά και την αξία τους να καθορίζεται μέσω δημοπρασίας ή ρευστοποίησης στοιχείων ενεργητικού.

Πίνακας 3: Ανακεφαλαιοποίηση ελληνικών τραπεζών – Υποθέσεις βασικού και δυσμενούς σεναρίου (ECB, Aggregate Report on the Comprehensive Assessment, Οκτ. 2015)

Μακροοικονομικές μεταβλητές (Βασικό και Δυσμενές Σενάριο)	2015	2016	2017	Σωρευτικά 2015-2017
Πραγματικό ΑΕΠ				
Βασικό	-2,3	-1,3	2,7	-1,0
Δυσμενές	-3,3	-3,9	0,3	-6,8
Εναρμονισμένος ΔΤΚ				
Βασικό	-0,4	1,5	0,9	2,0
Δυσμενές	-0,7	0,6	-1,0	-1,1
Ανεργία				
Βασικό	26,9	27,1	25,7	...
Δυσμενές	27,3	28,1	27,5	...
Τιμές κατοικιών				
Βασικό	-7,5	-5,0	-1,0	-13,0
Δυσμενές	-7,8	-8,8	-7,8	-22,5
Τιμές εμπορικών ακινήτων				
Βασικό	-3,4	-1,2	1,1	-3,5
Δυσμενές	-3,6	-3,4	-2,1	-8,8

Τραπεζικές μεταβλητές (Βασικό και Δυσμενές Σενάριο)

	H2 2015	FY 2016	FY 2017	Σωρευτικά 2015-2017
Καθαρά έσοδα τόκων / Δάνεια				
Βασικό	2,6%	2,5%	2,8%	...
Δυσμενές	1,9%	1,7%	1,8%	...
Κόστος προς έσοδα				
Βασικό	76,9%	62,9%	57,1%	...
Δυσμενές	137,2%	88,5%	86,4%	...
Δάνεια / Καταθέσεις				
Βασικό	164,1%	136,2%	129,6%	...
Δυσμενές	160,7%	138,0%	124,5%	...
Μη εξυπηρετούμενα ανοίγματα				
Βασικό	39,3%	40,8%	40,2%	...
Δυσμενές	40,0%	44,1%	46,1%	...

Το σύστημα ανακεφαλαιοποίησης διασφαλίζει σε μεγάλο βαθμό το δημόσιο συμφέρον εφόσον οι τράπεζες θα πρέπει να επιδιώκουν υψηλή κερδοφορία, ώστε αφενός να πληρώνουν το κόστος των CoCos και να διατηρούν υψηλό επίπεδο κεφαλαιακής επάρκειας διαρκώς, και ταυτόχρονα να δημιουργούν ευκαιρίες αποκόμισης υπεραξιών για τους μετόχους τους. Το τελευταίο είναι ιδιαίτερα σημαντικό διότι τα λεφτά που θα συνεισφέρει το ΤΧΣ είναι δημόσιο χρέος και συνεπώς θα πρέπει να επιστραφούν στον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Σταθερότητας (ΕΜΣ) που χρηματοδοτεί το ελληνικό πρόγραμμα προσαρμογής. Δεν θα πρέπει να λησμονείται ότι η διαχείριση των τραπεζών είναι σήμερα κεφαλαιακά ελλειμματική, όχι τόσο επειδή έκαναν οι διοικήσεις κακές εκτιμήσεις του κινδύνου σε δάνεια που έδωσαν αλλά, κυρίως, διότι η πολιτική διαχείριση της χώρας δημιούργησε και εξακολουθεί να δημιουργεί τεράστιες δανειακές επισφάλειες λόγω της μεγάλης ύφεσης και της δημιουργίας μίας κουλτούρας αθέτησης πληρωμών σε σημαντικά τμήματα του πληθυσμού. Η ανακεφαλαιοποίηση που είναι προ των πυλών σχετίζεται άμεσα με τις πολιτικές εξελίξεις των τελευταίων 12 μηνών και θα μπορούσε κάλλιστα να είχε αποφευχθεί.

Πρόσφατες οικονομικές εξελίξεις

Τριμηνιαίο μη χρηματοοικονομικό λογαριασμός Θεσμικών τομέων:

Μείωση -1,6% σημείωσε το διαθέσιμο εισόδημα των νοικοκυριών κατά το Β' 3μηνο του 2015 σε σύγκριση με το αντίστοιχο 3μηνο του 2014, από €29,9 δισ. σε €29,5 δισ. (Διάγραμμα 1). Σύμφωνα με την ΕΛΣΤΑΤ, η μείωση αυτή οφείλεται κυρίως στον αύξηση των πληρωμών τρεχόντων φόρων εισοδήματος, πλούτου κλπ κατά 7,6% και στη μείωση των εισπράξεων των λοιπών τρεχουσών μεταβιβάσεων κατά 53,3%. Ωστόσο, η τελική καταναλωτική δαπάνη των νοικοκυριών παρουσίασε άνοδο 1,3% κατά το ίδιο διάστημα, από €32,7 δισ. σε €33,1 δισ., ενώ το ποσοστό καθαρής αποταμίευσης (καθαρή αποταμίευση προς το καθαρό διαθέσιμο εισόδημα), ήταν -12,2% κατά το Β' 3μηνο του 2015, έναντι -9,0% το Β' 3μηνο του 2014.

Οι ακαθάριστες επενδύσεις παγίου κεφαλαίου του τομέα των μη χρηματοοικονομικών εταιρειών μειώθηκαν κατά 4,5% το Β' 3μηνο του 2015 σε σύγκριση με το αντίστοιχο τρίμηνο του προηγούμενου έτους, από €1,507 δισ. σε €1,439 δισ. (Διάγραμμα 2).

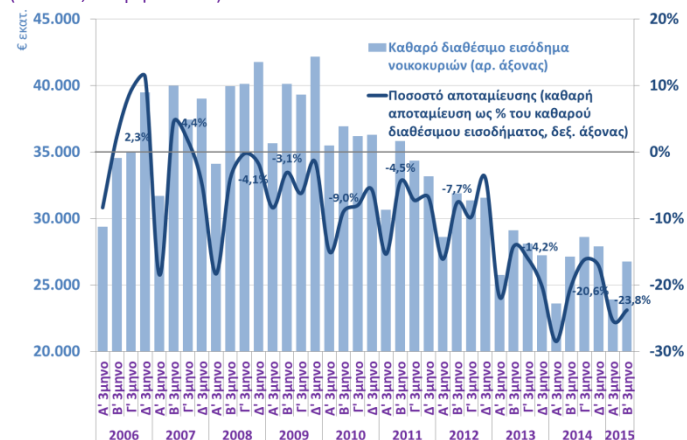
Το ίδιο διάστημα καταγράφηκε έλλειμμα στο εξωτερικό ισοζύγιο αγαθών και υπηρεσιών -€1,0 εκατ. έναντι ελλείμματος -€1,0 δισ. που είχε καταγραφεί το αντίστοιχο 3μηνο του 2014. Λόγω της μείωσης του ελλείμματος στο εξωτερικό ισοζύγιο αγαθών και υπηρεσιών και της μείωσης του επιπέδου των καθαρών εισοδημάτων και των τρεχουσών και κεφαλαιακών μεταβιβάσεων που λαμβάνονται από την αλλοδαπή, η συνολική οικονομία παρουσίασε καθαρή χορήγηση δανείων €2,3 δισ.

Οικονομικό κλίμα: Νέα βελτίωση σημείωσε ο δείκτης οικονομικού κλίματος τον Οκτώβριο του 2015, ο οποίος διαμορφώθηκε στις 86,5 μονάδες από 83,1 τον Σεπτέμβριο κερδίζοντας επιπλέον χαμένο έδαφος, ύστερα από τη μεγάλη πτώση τον Ιούλιο και τον Αύγουστο (Διάγραμμα 3). Ο δείκτης πάντως εξακολουθεί να βρίσκεται σε επίπεδο αρκετά χαμηλότερο από εκείνο που βρισκόταν κατά το πρώτο 6μηνο του έτους και τον Οκτώβριο του 2014 (102,3). Βελτίωση παρουσιάζουν αρκετοί βασικοί δείκτες σχετικά με την καταναλωτική εμπιστοσύνη, όπως η εκτίμηση για την οικονομική κατάσταση και οι προσδοκίες ανεργίας, σημαντικών αγορών και αποταμίευσης. Σε όλους σχεδόν τους τομείς παρουσιάζεται βελτίωση των επιχειρηματικών προσδοκιών, με εξαίρεση τις υπηρεσίες όπου καταγράφεται μικρή επιδείνωση. Όμως σε ορισμένους επιμέρους δείκτες που αφορούν ειδικά την παραγωγική οικονομία και απασχόληση υπάρχει μικτή εικόνα. Στη βιομηχανία οι έντονα αρνητικές εκτιμήσεις που επικράτησαν το καλοκαίριο για τις παραγγελίες έχουν ανακάμψει και βελτιώνονται ήπια. Όμως τον Οκτώβριο υποχωρούν πολύ οι παραγγελίες για εξαγωγές, μετά την ανάκαμψη του Σεπτεμβρίου. Οι προβλέψεις για την εξέλιξη της απασχόλησης επιδεινώνονται σε όλους τους κλάδους εκτός από το λιανικό εμπόριο, όπου υπάρχουν και προσδοκίες αύξησης της οικονομικής δραστηριότητας. Τέλος, οι προσδοκίες τιμών στο λιανεμπόριο υποχωρούν την ώρα που οι πληθωριστικές προσδοκίες των καταναλωτών αυξάνουν, πιθανώς λόγω των έμμεσων φόρων.

PMI: Ο ρυθμός επιδείνωσης των συνθηκών λειτουργίας των

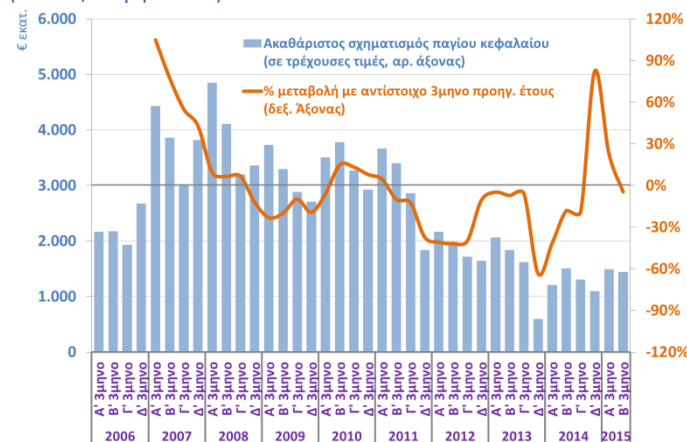
Διάγραμμα 1: Καθαρό εισόδημα και ποσοστό αποταμίευσης νοικοκυριών

(ΕΛΣΤΑΤ, Β' 3μηνο 2015)

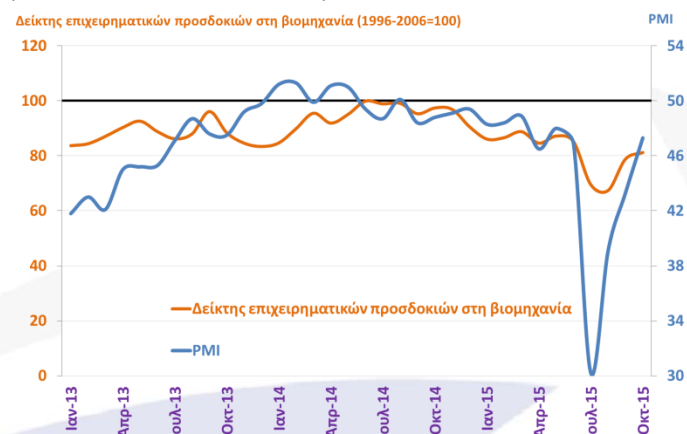
Διάγραμμα 2: Ακαθάριστος σχηματισμός παγίου κεφαλαίου μη χρηματοοικονομικών επιχειρήσεων

(ΕΛΣΤΑΤ, Β' 3μηνο 2015)

Διάγραμμα 3: PMI και επιχειρηματικές προσδοκίες στη βιομηχανία

(Markit, Οκτ. 2015 – IOBE, Οκτ. 2015)

επιχειρήσεων μειώθηκε περαιτέρω τον Οκτώβριο του 2015, με τον δείκτη PMI να παρουσιάζει μεν άνοδο (στις 47,3 μονάδες έναντι 43,3 μονάδων τον Σεπτέμβριο), αλλά να παραμένει κάτω από το όριο των 50 μονάδων για 14ο συνεχόμενο μήνα (Διάγραμμα 3). Σύμφωνα με τα στοιχεία του δείκτη, η παραγωγή μειώνεται για 10ο συνεχή μήνα, ενώ υποχωρούν οι νέες παραγγελίες, τόσο από τις αγορές του εσωτερικού όσο και του εξωτερικού, καθώς επίσης σημειώνεται μείωση των θέσεων εργασίας.

Λιανικές πωλήσεις: Στο -2,2% περιορίστηκε η μείωση του όγκου των λιανικών πωλήσεων τον Αύγουστο του 2015, έπειτα από τη μεγάλη πτώση του Ιουλίου κατά -7,2%, ενώ ο γενικός δείκτης όγκου εκτός καυσίμων και λιπαντικών αυτοκινήτων σημείωσε οριακή υποχώρηση κατά -0,9% (Διάγραμμα 4). Η εικόνα στις επιμέρους κατηγορίες καταστημάτων είναι μικτή, με μεγάλη άνοδο των πωλήσεων στα είδη ένδυσης και υπόδησης (+20,9%) και τα βιβλία, χαρτικά και είδη δώρων (+11,9%) και σημαντική πτώση στα έπιπλα, ηλεκτρικά είδη και οικιακό εξοπλισμό (-10,6%), όπως και στα τρόφιμα, ποτά και καπνό (-5,1%, Διάγραμμα 5). Αξίζει να σημειωθεί ότι από τον Σεπτέμβριο του 2015, τόσο η καταναλωτική εμπιστοσύνη όσο και οι επιχειρηματικές προσδοκίες στο λιανικό εμπόριο παρουσιάζουν βελτίωση, η οποία συνεχίζεται και τον Οκτώβριο (Διάγραμμα 6).

Δείκτης τιμών υλικών κατασκευής νέων κτιρίων κατοικιών: Συνεχίζεται τον Σεπτέμβριο η μείωση των τιμών υλικών κατασκευής κατοικιών (Διάγραμμα 7). Οι μεγαλύτερες μειώσεις σε σχέση με πέρυσι παρατηρούνται, εκτός από το πετρέλαιο κίνησης (-17,8%), στα παράθυρα (-5,9%), τον ασβέστο (-5,6%), τους κυκλοφορητές (-4,4%), τις γυψοσανίδες (-4,1%), και τα κιγκλιδώματα αλουμινίου (-3,9%) και σιδήρου (-3,5%), ενώ αύξηση σημειώνεται στις τιμές τούβλων (+2,6%), χάλκινων αγωγών (+1,1%) και ηλεκτρικής ενέργειας (+0,7%).

Δείκτης τιμών εισροών - εκροών στη γεωργία - κτηνοτροφία: Συνεχίζει να αυξάνεται για 9ο συνεχόμενο μήνα, τον Αύγουστο του 2015 ο δείκτης τιμών εκροών (αγροτικών προϊόντων), καταγράφοντας άνοδο +9,7% (Διάγραμμα 8). Αντίθετα, παρά την έλλειψη σε πρώτες ύλες που σημειώθηκε λόγω της επιβολής περιορισμών στην κίνηση κεφαλαίων, ο δείκτης τιμών εισροών (λιπάσματα, ζωοτροφές, αγροτικά μηχανήματα κλπ) υποχωρεί για 25ο συνεχόμενο μήνα, παρουσιάζοντας πτώση -2,5%, γεγονός που καταδεικνύει ότι οι όροι εμπορίου στη γεωργία βελτιώνονται.

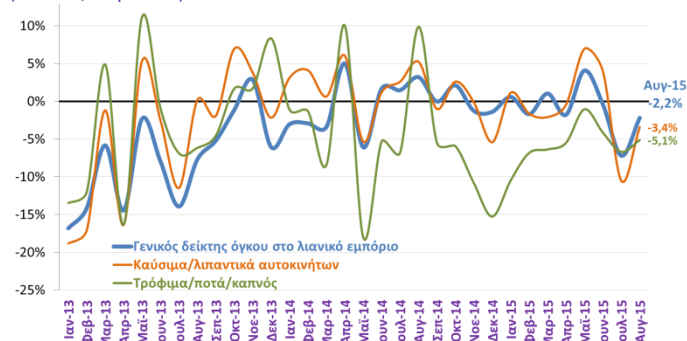
Διακίνηση επιβατών και εμπορευμάτων στα ελληνικά λιμάνια: Μείωση -2,9% παρουσίασε η συνολική διακίνηση επιβατών στα ελληνικά λιμάνια το Α' 3μηνο του 2015, έναντι αύξησης 3,9% που είχε σημειωθεί το αντίστοιχο 3μηνο του 2014. Αντίθετα, η συνολική διακίνηση εμπορευμάτων στα ελληνικά λιμάνια αυξήθηκε κατά 4,4%, έναντι αύξησης 3,3% που είχε σημειωθεί πέρυσι (Διάγραμμα 9).

Doing Business in Greece in 2016

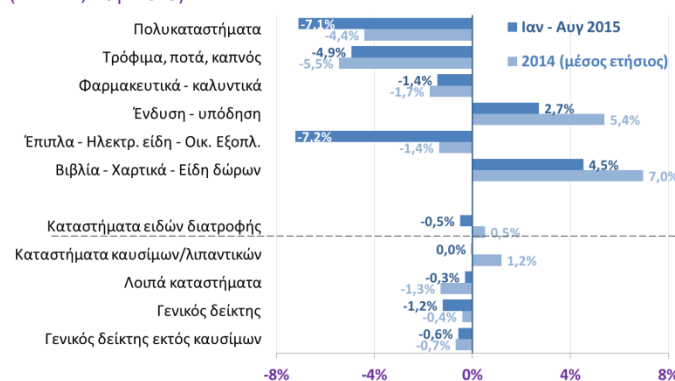
Στην έκθεση [Doing Business](#) (DB) του ομίλου της Παγκόσμιας Τράπεζας για το 2016 [η θέση της Ελλάδας](#) υποχωρεί ελαφρά κατά 2 θέσεις (60 από 189 χώρες), ως αποτέλεσμα όχι της χειροτέρευσης των επιδόσεων της αλλά της προόδου άλλων χωρών (ενδεικτικά, την Ελλάδα προσπέρασαν οι Σερβία και Costa Rica λόγω μεταρρυθμίσεων που υλοποίησαν). Θυμίζουμε ότι η συγκεκριμένη έκθεση αξιολογεί συγκεκριμένες νομικές διαδικασίες που σχετίζονται με τον κύκλο ζωής και την καθημερινότητα των επιχειρήσεων. Μάλιστα, αξιολογεί μόνο τις διαδικασίες - ενδεικτικά στον δείκτη «λήψη δανείου» δεν αξιολογείται αν τελικά η τράπεζα δίνει δάνειο λόγω του υψηλού κινδύνου χώρας, αλλά μόνο η διαδικασία. Η έκθεση καταγράφει ως πεδία στα οποία η Ελλάδα αποθαρρύνει ιδιαίτερα την επιχειρηματική δραστηριότητα τη λειτουργία της δικαιοσύνης, τις συναλλαγές ακινήτων, τη λήψη δανείων και την επίλυση χρεοκοπίας (Πίνακας 4). Από την άλλη, σε πεδία όπως το εμπόριο (λόγω των κανόνων της Ε.Ε.), την έναρξη επιχείρησης, τη σύνδεση παροχής ρεύματος, τη διαδικασία πληρωμής φόρων και την έκδοση οικοδομικών αδειών οι επιδόσεις της χώρας είναι από συμβατές με τις επιδόσεις άλλων χωρών μελών της ΕΕ-28 έως και ικανοποιητικές.

Η έμφαση με την οποία οι οπτικές αρχές της ζώνης της ευρώ υποτίμησαν την αξία των δανείων ειδικά σε μικρομεσαίες επιχειρήσεις, δημιουργώντας αντίστοιχα υψηλές απαιτήσεις ανακεφαλαιοποίησης των τραπεζών σε σχέση με τα χαρτοφυλάκια των δανείων αυτών, δείχνει τη σημασία της αδύναμης επίδοσης της

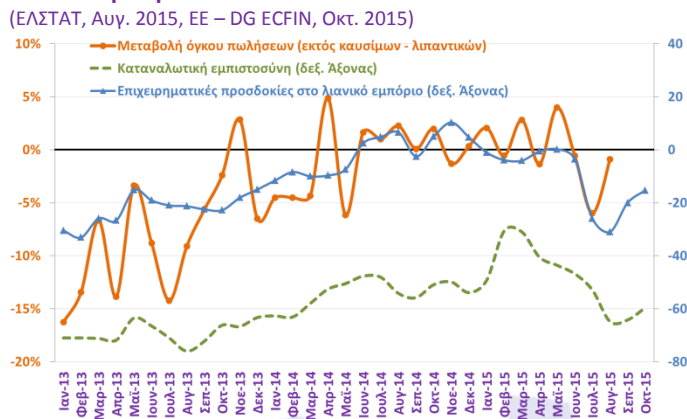
Διάγραμμα 4: Μεταβολή δείκτη όγκου στο λιανικό εμπόριο
(ΕΛΣΤΑΤ, Αυγ. 2015)

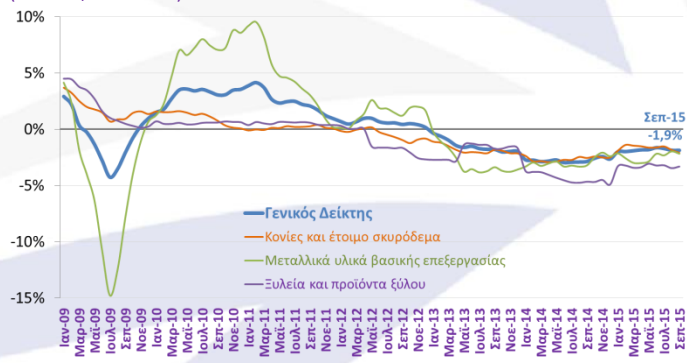
Διάγραμμα 5: Μεταβολή δείκτη όγκου στο λιανικό εμπόριο
(ΕΛΣΤΑΤ, Αυγ. 2015)

Διάγραμμα 6: Μεταβολή δείκτη όγκου στο λιανικό εμπόριο, καταναλωτική εμπιστοσύνη και επιχειρηματικές προσδοκίες στο λιανικό εμπόριο
(ΕΛΣΤΑΤ, Αυγ. 2015, ΕΕ - DG ECFIN, Οκτ. 2015)

Διάγραμμα 7: Δείκτης τιμών υλικών κατασκευής νέων κτιρίων κατοικιών - % μεταβολή με αντίστοιχο μήνα προηγ. έτους
(ΕΛΣΤΑΤ, Σεπ. 2015)

χώρας ειδικά σε ό,τι αφορά παραμέτρους που σχετίζονται άμεσα με την εκκαθάριση και αναδιάρθρωση επιχειρήσεων. Συνεπώς η υστέρηση της χώρας μας στην αξιολόγηση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος σε αυτές τις διαστάσεις επισημαίνει αφενός πεδία στα οποία μπορεί να υπάρξει μεγάλη βελτίωση και αφετέρου μια τέτοια βελτίωση θα ήταν εξαιρετικά επίκαιρη καθώς η χώρα αναζητά τις μεταρρυθμίσεις που θα την οδηγήσουν σε μια στέρεα ανάκαμψη.

Στον Πίνακα 5 αναδεικνύονται η αργή απονομή δικαιοσύνης τόσο στην εκδίκαση αποφάσεων όσο και στη διαδικασία επίλυσης χρεοκοπίας, κατά τη διάρκεια της οποίας μάλιστα χάνεται ιδιαίτερα μεγάλο μέρος της αξίας. Έχει ενδιαφέρον το γεγονός ότι η έκθεση αναφέρει ότι η Ελλάδα έχει ιδιαίτερα βελτιωμένες επιδόσεις στην οργάνωση των δικαστηρίων, κάτι που αποτυπώνεται και με την εισαγωγή της ηλεκτρονικής υποβολής εγγράφων για παράδειγμα, αλλά φαίνεται επίσης ότι αυτή η καλή οργάνωση δεν έχει μετουσιωθεί σε ταχύτερους χρόνους εκδίκασης. Η έκθεση αναφέρει τη διαδεδομένη πρακτική των αναβολών ως μια δυνητική αιτία.

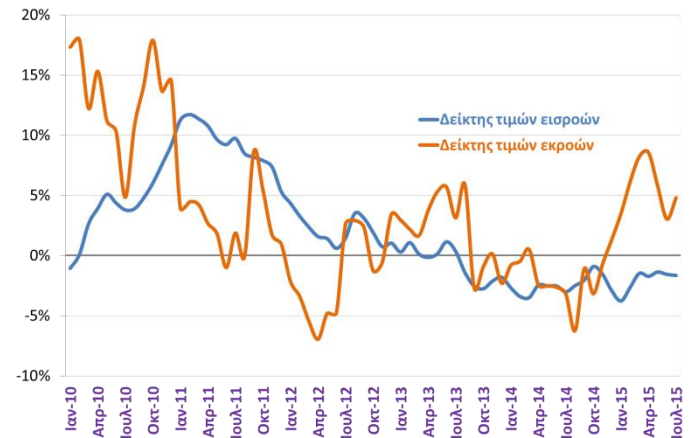
Πιο συγκεκριμένες πληροφορίες όμως μπορεί να μας δώσει η έκθεση σε ό,τι αφορά τις χαμηλές επιδόσεις της χώρας στην εμπλοκή των πιστωτών στη διαχείριση μιας χρεοκοπίας και στην πρόσβαση ενός πιστωτή σε ενέχυρα. Ο Πίνακας 6 καταγράφει το επόμενο, χαμηλότερο, επίπεδο ανάλυσης των δεικτών. Εκεί το Doing Business θέτει συγκεκριμένα ερωτήματα σε ό,τι αφορά την εμπλοκή των πιστωτών και την πρόσβαση τους σε ενέχυρα. Τα ερωτήματα αυτά απαντώνται με «ΝΑΙ» ή «ΟΧΙ» και επιλέγουμε να παραθέσουμε εδώ ερωτήσεις που απαντώνται με «ΟΧΙ» στη χώρα μας ενώ σε μεγάλο αριθμό χωρών της ΕΕ απαντώνται με «ΝΑΙ», και συνεπώς μπορούν να θεωρηθούν σημαντική απόκλιση της χώρας μας από την Ευρωπαϊκή πρακτική.

Παρατηρούμε αμέσως στην περίπτωση της Ελλάδας την πρωτοκαθεδρία των απαιτήσεων του κράτους (αν και με Νόμο του 2014 οι τράπεζες έχουν πλέον πολύ βελτιωμένη πρόσβαση στο τίμημα που προκύπτει από πλειστηριασμούς ενεχύρων), την αδυναμία ευέλικτης πρόσβασης των πιστωτών ειδικά σε κινητά ενέχυρα που δεν περιγράφονται με ακρίβεια, τη μη ικανότητα των πιστωτών να κινήσουν διαδικασία αναδιάρθρωσης πέρα της ικανότητας τους να ενεργοποιήσουν τη διαδικασία πτώχευσης και τη μη ικανότητα τους να εμπλακούν στον διορισμό του εκκαθαριστή (ή διαχειριστή) και τη διαχείριση ενεχύρων, θέματα στα οποία τα δικαστήρια έχουν τον τελευταίο λόγο (Πίνακας 6).

Το DoingBusiness αξιολογεί τα πεδία αυτά καθώς θεωρεί ότι όταν ο υποψήφιος πιστωτής μπορεί με ευκολία και αξιοπιστία να έχει νομικά ισχυρή πρόσβαση σε ενέχυρα ή να έχει λόγο στην περίπτωση που χρειαστεί στη διαδικασία εκκαθάρισης ή αναδιάρθρωσης, τότε δίνει πιο εύκολα δάνεια. Υπό την έννοια αυτή, η δομή της σχετικής νομοθεσίας στην Ελλάδα φαίνεται να αποθαρρύνει τις νέες δανειοδοτήσεις και μια βελτίωση του θεσμικού πλαισίου στην κατεύθυνση της ενίσχυσης της προστασίας του πιστωτή θα μπορούσε να ενθαρρύνει και τη νέα χρηματοδότηση επιχειρήσεων. Φυσικά θα πρέπει να υπάρχουν οι αναγκαίες ασφαλιστικές δικλίδες που πάντα απαιτούνται σε ένα τέτοιο θέμα και οι κοινωνικά πρέπουσες προβλέψεις προστασίας των πραγματικά αδύναμων που όμως να μην αδικούν και τους συνεπείς δανειολήπτες. Επιπλέον θα πρέπει οι όποιες επεμβάσεις να εντάσσονται ομαλά στο υφιστάμενο πλαίσιο νόμων, νομολογίας και εδραιωμένων πρακτικών. Όμως ο αριθμός των προς αναδιάρθρωση επιχειρήσεων στην Ελλάδα σήμερα καθιστά το θέμα αυτό ιδιαίτερα επίκαιρο: η καταγραφή από ένα [ειδικό κεφάλαιο της έκθεσης](#) σχετικά με τη διαχείριση χρεοκοπίας αναδεικνύει τόσο την ανάγκη το υφιστάμενο πλαίσιο να διευκολύνει τη νέα χρηματοδότηση κατά τη διάρκεια της αναδιάρθρωσης, όσο και το γεγονός ότι στις περισσότερες χρεοκοπίες η κατάληξη είναι η ρευστοποίηση. Το γεγονός αυτό αναδεικνύει ακόμα περισσότερο την ανάγκη να λειτουργεί μια αποτελεσματική αγορά ακινήτων, τα οποία ακριβώς λόγω της νομικής αδυναμίας των κινητών ενεχύρων στη χώρα μας, αποτελούν την κύρια μορφή ενεχύρου σήμερα. Σχετικά, η πολυπλοκότητα της διαδικασίας μεταβίβασης ακινήτου στη χώρα μας, πέρα από φορολογικά θέματα της αγοράς ακινήτων, θα έπρεπε να αντιμετωπιστεί αποτελεσματικά και κατά προτεραιότητα.

Διάγραμμα 8: Ετήσιες % μεταβολές του δείκτη τιμών εισροών και εκροών στη Γεωργία - Κτηνοτροφία

(ΕΛΣΤΑΤ, Αυγ. 2015)

Διάγραμμα 9: Διακίνηση επιβατών και εμπορευμάτων στα ελληνικά λιμάνια

(ΕΛΣΤΑΤ, Α' 3μηνο 2015)

Επιβάτες (Σε χιλ.)	Α' 3μηνο			% μεταβολή	
	2013	2014	2015	2014/ 2013	2015/ 2014
Επιβάτες εσωτερικού	5.140	5.306	5.137	3,2%	-3,2%
Επιβάτες εξωτερικού	177	220	228	24,6%	3,8%
Αποβιβάσθέντες	92	111	114	20,7%	2,7%
Επιβιβάσθέντες	85	109	114	28,8%	4,9%
Σύνολο επιβάτες	5.316	5.526	5.365	3,9%	-2,9%
Εμπορεύματα (Σε χιλ. τόνους)	Α' 3μηνο			% μεταβολή	
	2013	2014	2015	2014/ 2013	2015/ 2014
Εμπορεύματα εσωτερικού	6.592	6.762	6.891	2,6%	1,9%
Εμπορεύματα εξωτερικού	23.641	24.462	25.701	3,5%	5,1%
Εκφορτωθέντα	13.912	13.473	15.076	-3,2%	11,9%
Φορτωθέντα	9.729	10.989	10.625	13,0%	-3,3%
Σύνολο εμπορεύματα	30.233	31.224	32.591	3,3%	4,4%

Πίνακας 4: Κατάταξη Ελλάδας σε επιμέρους υπο-δείκτες

(Doingbusiness 2015)

Κατάταξη Rank: ψηλότερο = καλύτερο, από 189 χώρες	DB 2016 Rank	DB 2015 Rank	Είμαι % κοντά στους καλύτερους*, 189 χώρες
Συνολική κατάταξη	60	58	68,4%
Εμπόριο	27	27	93,7%
Έναρξη επιχείρησης	54	50	90,7%
Σύνδεση με ΔΕΗ	47	44	80,6%
Πληρωμή φόρων	66	63	78,5%
Οικοδομικές άδειες	60	60	72,6%
Προστασία μετόχων μειοψηφίας	47	44	61,7%
Επίλυση χρεοκοπίας	54	52	56,3%
Εκτέλεση δικαστικής απόφασης	132	131	50,2%
Λήψη δανείου	79	71	50,0%
Μεταβίβαση ακινήτου	144	144	49,6%

* Η απόσταση προς την καλύτερη επίδοση σύμφωνα με τη μεθοδολογία του DB. 100% σημαίνει επίδοση συμβατή με τους καλύτερους.

Πώς να βελτιώσουμε το επιχειρηματικό περιβάλλον στην πράξη

Ο ΣΕΒ [Σύνδεσμος Επιχειρήσεων Βιομηχανιών](#), μέσω του [Παρατηρητηρίου Επιχειρηματικού Περιβάλλοντος](#), συμβάλλει συστηματικά τα τελευταία χρόνια στη διατύπωση συγκεκριμένων προτάσεων για την αντιμετώπιση των αδυναμιών του θεσμικού περιβάλλοντος της Ελλάδας. Σε συνεργασία με την δημόσια διοίκηση επιδιώκεται η προώθηση πρακτικών και άμεσα εφαρμόσιμων λύσεων που να διασφαλίζουν το δημόσιο συμφέρον και την εύρυθμη λειτουργία της αγοράς και των επιχειρήσεων, καθώς αυτές δημιουργούν αξία, θέσεις εργασίας και ανάπτυξη. Ο ΣΕΒ πιστεύει ότι η πρακτική της ουσιαστικής και στοχευμένης διαβούλευσης μεταξύ των άμεσα εμπλεκόμενων μερών, στη βάση ισχυρής τεκμηρίωσης (ενδεικτικά, μελέτες καταγραφής, εκθέσεις επιπτώσεων) αποτελεί τον πλέον πρακτικό και επικοινωνιακό τρόπο να προχωρήσουμε από κοινού και πέρα από την στείρα καταγραφή αδυναμιών στη διατύπωση χρήσιμων προτάσεων.

Ο ΣΕΒ έχει επιλέξει στα πλαίσια της σημερινής ημερίδας διαβούλευσης «[Ελλάδα Φιλική στις Επενδύσεις: Κρίσιμες Παρεμβάσεις στο Επιχειρηματικό Περιβάλλον](#)» - θεματικά πεδία που έχουν άμεση σημασία για την καθημερινότητα των επιχειρήσεων και την ανάκαμψη της «Ελλάδας που παράγει»:

- Δημόσιες προμήθειες.
- Έλεγχος και εποπτείας προϊόντων με σήμανση CE.
- Έλεγχος και εποπτεία τροφίμων.
- Impact assessment Επιχειρηματικά Πάρκα.
- Impact assessment Ρυθμιστικό Σχέδιο Αθήνα-Αττική.
- Οι ηλεκτρονικές συναλλαγές ως μέσο περιορισμού της φοροδιαφυγής και εκλογίκευσης των φόρων.

Σε δυο από τις περιπτώσεις αυτές ο διάλογος λαμβάνει χώρα επί των ευρημάτων αξιολόγησης των επιπτώσεων συγκεκριμένων ρυθμίσεων με επίπτωση στην επιχειρηματικότητα (impact assessment) σύμφωνα με τον σχετικό πρότυπο οδηγό που έχει εκπονηθεί. Αξίζει να σημειωθεί ότι οι εκθέσεις επιπτώσεων αποτελούν μια σύγχρονη πρακτική καλής διακυβέρνησης που είναι κρίσιμο να ενδυναμωθεί περισσότερο στη χώρα μας.

Τα θέματα που έχουν επιλεγεί είναι από μόνα τους εξαιρετικά σημαντικά για το επιχειρηματικό περιβάλλον. Ενδεικτικά, οι δυσλειτουργίες του συστήματος δημοσίων προμηθειών δεν στερούν μόνο από το δημόσιο τη δυνατότητα να εξοικονομήσει σημαντικούς πόρους, αλλά επιπλέον δυσκολεύουν πολλές επιχειρήσεις να συμμετάσχουν σε διαγωνισμούς του δημοσίου. Οι δυσλειτουργίες του συστήματος ελέγχου της αγοράς έχουν ως αποτέλεσμα να υπάρχει πληθώρα φορέων με αλληλοεπικαλύψεις αρμοδιοτήτων που δημιουργούν προβλήματα συντονισμού ειδικά στο βαθμό που οι διάφοροι φορείς έχουν διαφορετικά ποινολόγια για παρεμφερείς παραβάσεις τις οποίες μάλιστα αξιολογούν με διαφορετικές νομοθεσίες ενώ ταυτόχρονα υπάρχουν σημαντικά κενά στη πραγματοποίηση των ελέγχων (Πίνακας 7). Ενδεικτικά, σε ό,τι αφορά ελέγχους αρμοδιότητας της Γενικής Γραμματείας Βιομηχανίας το 2013, οι συνολικοί έλεγχοι που πραγματοποιήθηκαν σε βιομηχανικά προϊόντα με σήμανση CE (εκατοντάδες χιλιάδες κωδικό προϊόντων) ανήλθαν σε 256 και για τον κλάδο των δομικών υλικών μόλις σε 45 επιθεωρήσεις (από 125 το 2011). Μάλιστα, ενώ στις τελευταίες το 96,5% των ελέγχων κατέληξε σε διαπίστωση μη συμμόρφωσης μόνο σε μία περίπτωση μη συμμόρφωσης επιβλήθηκαν κυρώσεις είτε ποινές!

Οι προσπάθειες του ΣΕΒ όμως κινούνται πέραν του περιεχομένου αυτών των θεματικών συζητήσεων ή όσων αντίστοιχων διαβουλεύσεων έχει υλοποιήσει στο παρελθόν. Το ζητούμενο είναι η συνεργασία δημόσιας διοίκησης και ιδιωτικού τομέα να εδραιωθεί ως καθημερινή πρακτική με βάσει την ισχυρή τεκμηρίωση και προς αναζήτηση λύσεων που είναι τελικά προς όφελος της χώρας..

Πίνακας 5: Κατάταξη Ελλάδας σε επιμέρους υπο-δείκτες που αφορούν την πίστη και ζωντάνια της οικονομίας.

(Doingbusiness 2015)

DoingBusiness 2016	Ελλάδα	ΟΟΣΑ, υψηλό εισόδημα
Επίλυση χρεοκοπίας		
Ανάκτηση σέντ ανά \$	34,9	72,3
Διάρκεια διαδικασίας, έτη	3,5	1,7
Ενεργή εμπλοκή πιστωτών στη διαχείριση της χρεοκοπίας και αναδιάρθρωση επιχείρησης, ψηλότερος δείκτης = καλύτερος	1.0	2.2
Εκτέλεση δικαστικής απόφασης		
Διάρκεια επίλυσης διαφοράς, ημέρες	1,580.0	538.3
Λήψη δανείου		
Δείκτης νομικής προστασίας πιστωτή με πρόσβαση σε ενέχυρα και μέσω πτωχευτικού δικαίου, ψηλότερος δείκτης = καλύτερος	3	6

Πίνακας 6: Επιμέρους ερωτήσεις υπο-δεικτών που αφορούν την πίστη και το πτωχευτικό στις οποίες η Ελλάδα έχει απάντηση «ΟΧΙ» ενώ μεγάλο μέρος των μελών της ΕΕ-28 έχει «ΝΑΙ»

(Doingbusiness 2015)

	Χώρες με "ΝΑΙ"	% ΕΕ28
Χρειάζεται συνάντηση δανειστή για την πώληση σημαντικού περιουσιακού στοιχείου από τον δανειολήπτη / ο δανειστής μπορεί να ζητήσει αναλυτικές πληροφορίες από τον εκκαθαριστή. Χώρες στις οποίες ισχύει τουλάχιστον το ένα από τα δυο	12	42,9%
Νέα δάνεια που δίνονται μετά την αναδιάρθρωση δεν έχουν προτεραιότητα σε σχέση με παλιότερα δάνεια που είχαν συγκεκριμένα ενέχυρα	13	54,2%
Χώρες στις οποίες χρειάζεται η συνάντηση των δανειστών για την επιλογή ή τον ορισμό του εκκαθαριστή	15	53,6%
Χώρες που επιτρέπουν στον δανειστή να εκκινήσει διαδικασία και αναδιάρθρωσης, όχι μόνο ρευστοποίησης	16	57,1%
Χώρες στις οποίες μπορεί ο δανειστής να εκπαιδευτεί ή να κρατήσει ενέχυρο έναντι των χρεών του ή να κινήσει εξωδικαστική διαδικασία όταν γεννηθεί η ασάφηση του	18	64,3%
Χώρες στις οποίες μπορεί ο δανειστής να έχει γενικά δικαιώματα σε περιουσιακά στοιχεία χωρίς αυτά να περιγράφονται με λεπτομέρεια	21	75,0%
Χώρες στις οποίες δανειστής με σαφή ενέχυρα πληρώνονται πριν το κράτος, εργαζόμενους κλπ	21	75,0%

Πίνακας 7: Ευκαιρίες για την εθνική οικονομία που αναδεικνύει η Ημερίδα ΣΕΒ με τίτλο «[Ελλάδα Φιλική στις Επενδύσεις: Κρίσιμες Παρεμβάσεις στο Επιχειρηματικό Περιβάλλον](#)»

- Η ολοκλήρωση της ψηφιοποίησης των διαγωνισμών για τις κρατικές προμήθειες υπόσχεται δυναμική εξοικονόμηση δημοσίων δαπανών της τάξης των €2,2 δισ. ετησίως.
- Μια ολοκληρωμένη προσέγγιση για τον έλεγχο και την εποπτεία της αγοράς, με ειδική αναφορά στα τρόφιμα και τα προϊόντα με CE, η οποία θα έχει στόχευση και πρόγραμμα, μπορεί να οδηγήσει στην μείωση διακίνηση παράνομων/επικίνδυνων προϊόντων, τη μείωση της παραβατικότητας, την αύξηση της συμμόρφωσης και την αποκατάσταση συνθηκών ανταγωνισμού.
- Η μεγαλύτερη αξιοποίηση του θεσμικού πλαισίου για τα Επιχειρηματικά Πάρκα μπορεί να οδηγήσει σε ορατές και θετικές επιπτώσεις στη λειτουργία της "Ελλάδας που παράγει" λύνοντας σειρά ζητημάτων που σήμερα επιβαρύνουν με κόστος και αβεβαιότητα την παραγωγή στη χώρα μας.
- Η εξειδίκευση και υλοποίηση του σχεδιασμού που προβλέπει το Ρυθμιστικό Σχέδιο Αττικής μπορεί να συμβάλει σημαντικά στην μείωση των θεσμικών αβεβαιοτήτων και προβλημάτων που αντιμετωπίζει η "Ελλάδα που παράγει", διασφαλίζοντας ταυτόχρονα το δημόσιο συμφέρον.

Οικονομικά μεγέθη μελών ΣΕΒ

Ενεργητικό € 435 δισ. 72% συνόλου*	Ίδια κεφάλαια € 58 δισ. 44% συνόλου*	Πωλήσεις € 77 δισ. 46% συνόλου*	Προ φόρων κέρδη € 2,4 δισ. ** 44% κερδών***
Εργαζόμενοι 220.000	Μισθοί € 4,6 δισ.	Ασφαλ. εισφορές € 2 δισ.	Φόρος επί κερδών € 1,6 δισ.

* Άθροισμα δημοσιευμένων ισολογισμών ΑΕ και ΕΠΕ

** Άθροισμα κερδών και ζημιών όλων των επιχειρήσεων

*** Φορολογητέα κέρδη κερδοφόρων επιχειρήσεων

Όραμα

Οραματιζόμαστε την Ελλάδα ως τη χώρα, που κάθε πολίτης του κόσμου θα θέλει και θα μπορεί να επισκεφθεί, να ζήσει και να επενδύσει.

Οραματιζόμαστε μια ανοιχτή, κοινωνικά υπεύθυνη και οικονομικά φιλελεύθερη χώρα-μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που προτάσσει την ισχυρή ανάπτυξη ως παράγοντα κοινωνικής συνοχής.

Θέλουμε μια Ελλάδα δυναμικό κέντρο της ευρωπαϊκής περιφέρειας, με στέρεους θεσμούς, ελκυστικό κοινωνικό και οικονομικό περιβάλλον, που προάγει τις εξαγωγές, την καινοτόμο επιχειρηματικότητα, την παραγωγή και τις ποιοτικές υπηρεσίες, τη βιώσιμη ανάπτυξη, τη γνώση, τη συνοχή, τις ίσες ευκαιρίες και το κράτος δικαίου.

Αποστολή

Ηγεσία & Γνώση

Ο ΣΕΒ διαδραματίζει ηγετικό ρόλο στον μετασχηματισμό της Ελλάδας σε μια παραγωγική, εξωστρεφή και ανταγωνιστική οικονομία, ως ανεξάρτητος και υπεύθυνος εκπρόσωπος της ιδιωτικής οικονομίας.

Κοινωνικός Εταίρος

Ο ΣΕΒ, ως κοινωνικός εταίρος που πιστεύει στη λειτουργία των θεσμών, προωθεί στα αρμόδια όργανα της Πολιτείας και της Ε.Ε. τις απόψεις και θέσεις της επιχειρηματικής κοινότητας.

Ισχυρός Εκπρόσωπος

Ο ΣΕΒ διαμορφώνει θέσεις, αναλύσεις και προτάσεις πολιτικής για την οικονομία, τη βιομηχανία, την καινοτομία, την απασχόληση, την παιδεία και τις εργασιακές δεξιότητες, τον κοινωνικό διάλογο, τη βιώσιμη ανάπτυξη, την εταιρική υπευθυνότητα.

Φορέας Δικτύωσης

Ο ΣΕΒ δικτυώνει τα μέλη του μεταξύ τους & με τα κέντρα αποφάσεων (εγχώρια και διεθνή), με στόχο τη δημιουργία προστιθέμενης αξίας.

ΣΕΒ σύνδεσμος επιχειρήσεων και βιομηχανιών

ΣΕΒ σύνδεσμος επιχειρήσεων και βιομηχανιών

Ξενοφώντος 5, 105 57 Αθήνα

T: 211 5006 000

F: 210 3222 929

E: info@sev.org.gr

www.sev.org.gr

SEV Hellenic Federation of Enterprises

168, Avenue de Cortenberg

B-1000 Bruxelles

T: +32 (02) 231 00 53

F: +32 (02) 732 35 70

E: main@sevbxl.be

Στεγάζουμε την ιστορία, ανοίγουμε δρόμους στο μέλλον

Αξιοποιούμε τον ορυκτό πλούτο, επενδύουμε στο περιβάλλον

Δημιουργούμε θέσεις εργασίας, στηρίζουμε την ελληνική οικονομία

- ▲ Αξιόπιστος εργοδότης με 10.000 άμεσα απασχολούμενους & συνεργάτες
- ▲ Ο μεγαλύτερος κατασκευαστικός Όμιλος με € 1,5 δισ. κύκλο εργασιών
- ▲ Πρεσβευτής της Ελλάδας με δυναμική παρουσία σε 21 χώρες

Συνεισφέρουμε στην προσπάθεια της χώρας την τελευταία 10ετία με:

- ▲ € 1,2 δισ. σε μεικτές μισθολογικές αμοιβές
- ▲ € 1,1 δισ. σε άμεσους φόρους και € 370 εκατ. σε παρακρατηθέντες και αποδοθέντες φόρους
- ▲ € 380 εκατ. σε εργοδοτικές εισφορές

Θεμέλιο ανάπτυξης για την Ελλάδα